

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

**KOMENTOVANÝ PŘEKLAD ZÁKONU *LEX UKRAJINA* Č. 65/2022 SB.
ANNOTATED TRANSLATION OF THE LAW *LEX UKRAINA* NO. 65/2022 SB.**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VYPRACOVALA: Alina Shumylo

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

2024

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny a literaturu.

V Olomouci,

---

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí této bakalářské práce Mgr. Martině Pálušové, Ph.D., za její čas, připomínky, cenné rady a všestrannou podporu, které mi během vypracování bakalářské práce poskytla.

Obsah

Úvod.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Odborný styl.....	11
1.1. Specifika překladu odborných textů.....	11
2. Specifika odborných textů v oblasti práva a problematika jejich překladu	13
2.1. Jazyk práva	13
2.2. Problematika překladu právních textů.....	14
2.3. Specifika syntaxe při překladu textů z oblasti práva	16
2.4. Specifika překladu právních textů z češtiny do ruštiny	17
PRAKTICKÁ ČÁST	19
3. Zákon č. 65/2022 Sb	20
3.1. Překlad vybraného textu	20
3.2. Komentář k překladu	35
3.3. Překladové transformace	36
4. Česko-ruský glosář.....	39
Závěr.....	46
Резюме	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
Seznam příloh.....	48

Úvod

V dnešní době je migrace velkou součástí života mnoha lidí. Občané různých zemí opouštějí svůj stát z mnoha důvodů, např.: ekonomických, rodinných nebo politických. V této práci bych chtěla zmínit typ migrace z politických důvodů. Bohužel, 24. 02. 2022 byly miliony lidí nuceny opustit své domovy a migrovat do zahraničí v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Jednou ze zemí, kam ukrajinští uprchlíci mířili, bylo a stále je Česko, a proto Ministerstvo vnitra České republiky navrhlo speciální zákon. Ten upravuje především legální pobyt ukrajinských uprchlíků na území ČR po dobu trvání válečného konfliktu. Bez ohledu na to, že lidé prchají z nebezpečného území, podle zákona musí k získání dočasné ochrany splňovat určité podmínky.

Nově přicházející cizinci měli obrovský problém s komunikací, protože nikdo neovládal češtinu, neznal zákony ani odlišnou kulturu. Proto po celé České republice vznikla Krajská asistenční centra pro podporu uprchlíků. Tam byli přicházející uprchlíci poučeni o jejich právech a povinnostech ze zákonného hlediska v daném státě. Pro zprostředkování komunikace správních orgánů ČR s uprchlíky byli v centrech k dispozici překladatelé a tlumočníci. Tlumočníci měli za úkol bilaterálně tlumočit mezi ukrajinštinou a češtinou, případně mezi ruštinou a češtinou. Museli se také orientovat v právním systému a ovládat určitou slovní zásobu, aby jejich výklad byl srozumitelný pro obě strany komunikačního procesu.

Předmětem této bakalářské práce je komentovaný překlad vybraného zákona *Lex Ukrajina č. 65/2022 Sb. z webových stránek Zákonů pro lidi*. Přehled dané webové stránky je uveden v seznamu použité literatury. Daný zákon byl dosud přeložen do ruštiny jen ve zjednodušené formě. S ohledem na to, že většina přicházejících Ukrajinců jsou rusky mluvící, bylo by vhodné, aby měli přístup k informacím v jazyce, který používají v běžném životě. Mým cílem je tedy nejen vytvořit adekvátní překlad z češtiny do ruštiny vybraného zákona z oblasti cizineckého práva, ale také sestavit praktický glosář, který může sloužit tlumočnickům, překladatelům, i samotným uprchlíkům a dalším zainteresovaným v této problematice.

Bakalářská práce je strukturována do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Nechybí také závěr, resumé v ruském jazyce, seznam použité literatury, česko-ruský glosář odpovídající tématu a příloha s původním zněním zákona.

V teoretické části vymezuji a charakterizuji funkční odborný styl. Dále jsou popsána specifika odborných textů v oblasti práva a problematika jejich překladu.

Praktická část se dělí do pěti kapitol. V první kapitole je popsán výchozí text zákona *Lex Ukrajina č. 65/2022 Sb.* Dále následuje překlad vybraného textu do ruštiny. Kapitoly tři a čtyři jsou zaměřené na komentář k překladu a překladové transformace, ke kterým došlo při překladu daného textu. Poslední, pátá kapitola zahrnuje česko-ruský glosář odpovídající tématu cizineckého práva.

V závěru jsou shrnuty výsledky dané bakalářské práce. Na konci práce je resumé v ruském jazyce.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Odborný styl

Odborný styl slouží v právní, správní a veřejné sféře. Marie Čechová ve své publikaci *Současná česká stylistika* uvádí, že styl odborný ve svých jazykových projevech musí mít přesné a srozumitelné formulování, jasné a relativně úplné sdělení s dominující pojmovou složkou¹. Výsledný text musí vytvořit jednoznačnou a jasnou představu o předmětu sdělení. Používá se při psaní dokumentů, obchodních listin a dopisů ve státních institucích, soudech a také v různých typech ústní obchodní komunikace. Nejdůležitější funkce tohoto stylu, podle Komissarova — je sdělení a dopad. Jsou implementovány v takových úředních dokumentech, jako jsou zákony, usnesení, vyhlášky, příkazy, smlouvy a dohody. Tento styl se také nazývá administrativní, protože slouží v úřední sféře, spravuje obchodní vztahy a také oblast práva a veřejného pořádku. Oficiální odborný styl vyniká mezi ostatními funkčními styly svou stabilitou, uzavřeností a standardizací².

Jazykové prostředky v odborném stylu, musí být neutrální a vycházet ze spisovného jazyka. Při psaní odborných textů by se mělo vyloučit používání expresivity a emocionality. Také pro odborný styl jsou typické termíny a odborné názvy. Čechová uvádí, že „termínem z hlediska lexikologie se rozumí takové pojmenování, které je v rámci disciplíny jednoznačným pojmenováním pojmu oboru. Jde o pojmenování nociónální, neexpresivní, mající funkci nominativní a kognitivní. Termín je v rámci oboru ustálený a je buď definován, nebo fixován konvencí oboru, jeho význam je tedy ostřeji ohraničený než u jiných vrstev slovní zásoby a bývá přesně identifikovatelný nezávisle na kontextu“³.

Dagmar Knittlová uvádí, že důležitou roli hraje v odborném stylu vyjadřování, které musí být suché a srozumitelné bez použití osobních konstrukcí⁴. Marie Čechová také píše, že syntaktická stavba odborných textů je odrazem hierarchie myšlenek, které se v textu vyjadřují, proto se v textech často objevují delší a složitá souvětí⁵.

1.1. Specifika překladu odborných textů

---

¹ ČECHOVÁ, Marie et al. *Současná česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: ISV, 2003. 342 s. Jazykověda. ISBN 80-86642-00-3, s. 180.

² KOMISSAROV, Vilen Naumovič. *Lingvistika perevoda*. Moskva, 1980, s.

³ ČECHOVÁ, Marie et al. *Současná česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: ISV, 2003. 342 s. Jazykověda. ISBN 80-86642-00-3, s. 180.

⁴ KNITTLOVÁ, Dagmar. *Funkční styly v angličtině a češtině*. 2. upr. vyd. Olomouc: Univ. Palackého, 1990, s. 15.

⁵ ČECHOVÁ, Marie et al. *Současná česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: ISV, 2003. 342 s. Jazykověda. ISBN 80-86642-00-3, s. 215.

Právní věda je poměrně složitá oblast, proto je od překladatele vyžadována nejen vysoká jazyková kompetence, ale také znalost obecných právních pojmů a zvláštností právních systémů výchozích a cílových jazyků.

Právnímu překladu se věnují především překladatelé s právním vzděláním, což je pochopitelné vzhledem k tomu, že právní překlad vyžaduje hluboké odborné znalosti pro interpretaci právních textů a pro jejich adekvátní převod do jiného jazyka. Prvky právního jazyka lze nalézt v textech smluv, pokynů, osvědčení a dalších textů širokého uplatnění, se kterými se překladatelé při své profesní činnosti musí vypořádat. Aby bylo možné správně přeložit prvky právního textu z výchozího jazyka do cílového, aniž by došlo k porušení ustálené korespondence mezi právními systémy země výchozího a cílového jazyka, je nezbytná znalost zvláštností právního překladu⁶.

Texty různých právních oborů mají svá specifika překladu. Muščinina v tomto ohledu píše následující: „Potíže s překladem vznikají častěji, pokud překládaný text patří do oblasti, ve které jsou národní a regionální zvláštnosti právního systému výraznější, například: procesní právo, rodinné právo, správní struktura, a naopak texty z právních oblastí založených na mezinárodní výměně a spolupráci se snadněji překládají, např.: obchodní právo, bankovní právo, právo na ochranu spotřebitele. To lze říct o některých oblastech práva, které se stejně vyvíjejí a vznikají ve státech na přibližně stejné úrovni sociálního a ekonomického rozvoje”⁷.

Specifikum právních textů spočívá v jejich vysoké výpovědní hodnotě a univerzálnosti z hlediska orientace na rodilé mluvčí. Jazyk právních textů se vyznačuje oficiálním, suchým, objektivním, neemotivním, neosobním vyjadřováním. Texty obsahují velké množství pojmů, ustálených obrátů a klišé, hromadných a verbálních podstatných jmen, forem vyjádření oficiality. Charakteristickým rysem právních textů je také přísná logika, struktura textu a odborných pojmů z oblasti práva. Největší problémy tedy vznikají při překladu termínů tvořící zvláštní systém, specifickou terminologii, která je odlišná ve výchozím a cílovém jazyce⁸.

Právní texty plní podle Romana Jakobsona především volební a informativní funkce⁹. Dle typologie Norberta Čapka se orientují především na rodilé mluvčí, i když existují výjimky, zahraniční právo pro rodilé mluvčí cizích jazyků; bilaterální smlouvy nejen pro rodilé mluvčí, ale i pro lidi, kteří mluví cizím jazykem; univerzální a regionální mezinárodní smlouvy, které

---

⁶ KINDERNECHT, A., Problém právní terminologie překladu, Perm: Vydavatelství státní univerzity, 2013, s. 242-245.

⁷ Tamtéž, s. 246

⁸ LARIN, A., Právní překlad a teorie výkladu, Nižnij Novgorod, 2015, s. 7.

⁹ JAKOBSON, R., O lingvistických aspektech překladu, Moskva, Progress, 1985, s. 25.

nejsou zaměřeny na rodilé mluvčí žádného konkrétního jazyka, což způsobuje problémy při jejich překladu.

Někrasovová píše, že právní terminologie je jednou z nejdůležitějších a nejžádanějších oblastí, kde je nutné pochopení teorie a praxe vyhledávání mezijazykových korespondencí¹⁰. Šlepněv a Parchajejová ve své publikaci uvádějí, že právní překlad se ve své podstatě neredukuje na překlad termínů, ale také překladatel musí věnovat svou pozornost na opakování podstatného jména, tzn., podstatná jména nejsou při dalším použití nahrazena synonymy¹¹. Daný specifický právní text podle autora souvisí s potřebou co nejtransparentněji předat potřebnou informaci.

Při překladu právních úkonů musí překladatel dbát na zachování právních struktur, jako je právní domněnka, právní fikce, dodržování opodstatněnosti a logičnosti. V praxi se často setkáváme s nejednoznačností právních textů. Překladatel si nemusí nejednoznačnosti v původním textu vůbec povšimnout, protože i mnoho právníků přehlíží nejednoznačnost výkladu zákona. Ideální je zachovat nejednoznačnost i v překladu, ale v některých případech je to nedosažitelné.¹²

Překladatel musí vzít v potaz také následující rys právní terminologie: mnoho termínů v různých jazycích pochází z latiny, protože právní řády všech zemí kontinentální Evropy se vyvíjely na základě římského práva. Význam těchto termínů se však může v různých jazycích lišit. Proto musí být překladatel při překladu takových pojmů maximálně opatrný.

2. Specifika odborných textů v oblasti práva a problematika jejich překladu

2.1. Jazyk práva

Jazyk práva v sobě kombinuje několik dílčích jazyků: jazyk legislativy, jazyk ústavní, jazyk praxe právní vědy, jazyk právního vzdělání, jazyk právní žurnalistika atd. Při analýze

---

¹⁰ НЕКРАСОВА, Т. П., Особенности перевода юридической терминологии. Москва, 2013, s. 30.

¹¹ ШЛЕПНЕВ, Д. Н., Пархаева Ю.А., Проблема подбора учебно-методических материалов по курсу юридического перевода. Пермь, 2008, s. 494-511.

¹² LARIN, A., Právní překlad a teorie výkladu, Nižnij Novgorod, 2015, s. 9.

původního textu je nezbytné určit podžánr právního textu, a od toho se bude odvíjet postup při překladu.

Proces překladu bude ovlivněn i stupněm legalizace (юридизация) právního textu. Golev rozlišuje čtyři stupně legalizace různých typů textů.

Nejvyšší stupeň legalizace, podle autora, vytvářejí maximálně terminologické texty, především texty práva, v nichž „obyčejná“ slova z přirozeného jazyka tvoří nějakou nežádoucí periferii, často chápanou jako nevyhnutelné omezení nutné specializace právního jazyka¹³.

Střední stupeň se nachází v textech souvisejících s vymáháním práva, například v textech úřední korespondence vytvořené profesionálními právníky. Podle Goleva jsou projevy přirozeného jazyka v takových textech pravidelnější.

Třetí stupeň v textech vytvořených ne odborníky, ale s právním účelem. Tyto texty odrážejí běžné vnímání běžného mluvčího právního jazyka a jsou často výsledkem nějakého intuitivního napodobování. Zde může „přirozenost“ odkazovat nejen na jednotky přirozeného jazyka, ale i k samotným termínům, „které lze velmi subjektivně sémantizovat“.

Čtvrtý stupeň v textech, které vznikají mimo rámec právního fungování, ale spadají do něj z objektivních důvodů, např. v textech se slovní zásobou podléhající lingvistické odbornosti, v souvislosti s případy verbálního zneužití osobnosti. Zde, jak poznamenává Golev, legalizace podléhá pouze „kontaktním místům“ takových textů se zákonem, pro jeho realizaci je nutné přirozený jazyk „přeložit“ do sféry práva.

Specifika překladu právních textů je dána nejen stupněm legalizace textu, ale závisí také na kategorii, typu překládaného textu. Určení žánrové skladby řečových děl v právní sféře, jak uvádí Sologub, je jedním z aktuálních problémů právní lingvistiky. V rámci žánru právního textu existuje mnoho podžánrů: smlouvy, listiny, zákony, příkazy, soudní rozhodnutí, svědectví, zkoušky, žaloby, prohlášení, administrativní texty, akademická literatura atd. Každá kategorie textů má specifické rysy, které by měly být pokud možno zachovány v překladu.

2.2. Problematika překladu právních textů

Co se týká problému přeložitelnosti, každé slovo samo o sobě je nepřeložitelné, ale v kontextu se jeho význam konkretizuje, abychom se co nejvíce vyhnuli nejednoznačnosti. Univerzálnost procesů porozumění a vyjádření obsahu, nezávislost těchto procesů na typu textu a specifiku

---

¹³ ГОЛЕВ, Н.Д., Юридизация естественного языка как лингвистическая проблема. Барнаул, 2000, s. 4-11.

originálního jazyka odstraňuje samotný problém přeložitelnosti. Překlad můžeme absolvovat jak z cizího jazyka do rodného jazyka, tak i opačným způsobem. Při písemném překladu se kvalita práce může lišit od ústního překladu tím, že se při písemném překladu používá aktivní znalost cizího jazyka, a při vyjadřování jen pasivní znalost. Tyto vlastnosti znemožňují kvalitně přeložit některé kategorie textů do cizího jazyka, do kterého Lederer zařazuje právní texty. Autor píše, že nejde kvalitně překládat do cizího jazyka, protože znalost není na takové úrovni jako třeba u rodilého mluvčího. S čímž nesouhlasím, protože u překladatelů, kteří se zabývají touto prací většinu svého života, mají rozdíl mezi rodným a cizím jazykem minimální, a jsou schopni kvalitně překládat náročné texty z oblasti práva¹⁴.

Hlavní charakteristiky překladu právního textu budou také záviset na typu právního textu, jeho funkci a adresátovi. Vzhledem k problematice právního překladu Muščinina poznamenává, že jeho kvality, jako je přesnost, srozumitelnost a dobrý styl, se často vylučují navzájem. Například „při překladu právních diskusí, které mají široké spektrum čtenářů seznámit s určitými právními problémy, může být srozumitelnost a styl důležitější než přesnost přenosu informací“ a „při překladu rozsudku, který má být vykonán v jiné zemi, přesnost je nejdůležitějším požadavkem“¹⁵.

Hlavní problémy při překladu právních textů obvykle souvisí s výkladem odborné právní terminologie. Bohužel, slovníky s právní terminologií ne vždy nabízejí správný termín, který by se hodil pro daný kontext.

Z výše uvedeného můžeme odvodit řadu závěrů. Za prvé, kvalitní právní překlad není možný, aniž by překladatel pochopil význam originálu a vzal v potaz zvláštnosti zákona. Za druhé, v každém případě musí překladatel aktivně využívat celou řadu zdrojů, které by správně měl mít k dispozici. Také je potřeba ovládat právní terminologii a mít alespoň minimální znalost práva, pro lepší pochopení daného textu. Konečně, každý překlad, na jehož kvalitu jsou kladeny přísné požadavky, vyžaduje od překladatele vynikající znalost výchozího i cílového jazyka, a také specifik psaní zákonů v obou jazycích, protože bez toho není možné plně porozumět významu a přesně jej vyjádřit v cílovém jazyce.

---

¹⁴LEDERER, M., Překladové studie, Paříž, 1990, s. 15.

¹⁵МУЩИНИНА, М. М., Юрислингвистика-5: Юридические аспекты языка и лингвистические аспекты права, Барнаул, 2004, s. 19-25.

2.3. Specifika syntaxe při překladu textů z oblasti práva

Osobnost překladatele nevyhnutelně zanechává stopu na specifikách cílového jazyka. Výběr synonymních výrazů, gramatických konstrukcí přímo závisí na jeho slovní zásobě. Každý překladatel má svůj vlastní styl, způsob psaní. Nicméně i v právním překladu to nabývá zvláštního významu, každý text má pouze jeden pravý význam, který odpovídá autorovu záměru. Jakékoli změny nebo i výjimky tohoto významu jsou interpretacemi, které nejsou při překladu právních textů povoleny.

Objektivitu při uvádění informace v právním textu zajišťuje „převaha absolutního přítomného času slovesa a pasivních konstrukcí a forma přítomného času v rodu činném a trpném“¹⁶. Přítomný čas sloves vyjadřuje význam objektivitu, a neustálého jednání. Pokud jde o pasivní konstrukce, ty slouží k zobecnění výroků, předpisů a umožňují zaměřit pozornost čtenáře právního textu na akci nebo skutečnost samotnou, vymežující se od „aktéra“.

Isolachti s ohledem na některé aspekty asymetrie jazyka práva a žurnalistiky a s odkazem na práce Gubajeva a Kašanina píše, že podle normativních tradic ruské legislativy jsou normativní prohlášení vytvořené jako běžné narativní věty obsahující přímé nebo implicitní označení správného stavu věci¹⁷. Normativní předpisy jsou tedy sestavovány podle určitých standardů vyvinutých a konsolidovaných ve společnosti: v jazyce práva dominuje použití sloves v přítomném a budoucím čase nad slovesy v minulém čase. Tento postoj a autorovu domněnku potvrzuje studie četnosti časových tvarů sloves v zákoníku.

K dominantním systémovým znakům právního textu Aleksejeva řadí „úplnost a rozmanitost syntaktických struktur, typy logických vazeb, převahu struktur s významem podmínky a rozumu, hojnost jednotných větných členů a jednotných přídavných jmen“¹⁸, autorka poznamenává, že v překladu musí být při budování větné struktury dodržena všechna pravidla formální logiky. Právní jazyk, jak poznamenává Isakov, se vyznačuje jednoduchostí a spolehlivostí gramatických struktur, které vylučují nejednoznačnost. Různorodost syntaktických struktur by tedy měla být ve všech právních dokumentech podřízena jasnosti vyjádření. Hojnost stejnorodých větných členů a stejnorodých přídavných jmen, vede podle Aleksejevy k „potřebě vyjádřit každé ustanovení plně a jednoznačně a vyhnout se nejednoznačným výkladům“¹⁹.

¹⁶ НЕКРАСОВА, Т. П., Особенности перевода юридической терминологии. Москва, 2013, s. 35.

¹⁷ ИСОЛАХТИ, Н. Б., Некоторые аспекты асимметрии языка закона и публицистики, Кемерово, 2008, s. 89-95

¹⁸ АЛЕКСЕЕВА, И. С., Профессиональный тренинг переводчика: учеб. пособие. СПб.: СОЮЗ, 2001, s. 40-43.

¹⁹ Tamtéž, s. 44-47.

Aleksejeva upozorňuje na skutečnost, že právní text zprostředkovává neemocionálně zabarvené informace, které v právním smyslu spočívají v archaickém zabarvení. Použití výrazů s archaickým zabarvením v právním textu „vytváří příchut“ vysokého stylu. Podle autorky „neemocionální konotace právního textu souvisí s jeho vysokým postavením ve společnosti a odráží postoj lidí k němu“. Zde poznamenejme, že emocionální konotace slovní zásoby se nachází ve standardních konstrukcích, v ustálených slovních vzorcích a klišé. Emocionalita v právním textu se nevztahuje na syntax. Isakov píše: „Jednou z důležitých vlastností právního jazyka je jeho emoční neutralita. I ty nejneobvyklejší události a skutečnosti z morálního hlediska právník musí popsat neutrálně, bez vyvíjení emocionálního nátlaku a bez prozrazení svého právního hodnocení.“²⁰ Tím se právní jazyk výrazně liší například od jazyka publicistiky, který se naopak vyznačuje „emocionální zátěží“ slovní zásoby, která ihned na začátku prozrazuje pozice autora.“²¹

Výše uvedené znaky právního textu, které v právním textu nezprostředkovávají emocionální informace, jsou dominantními systémovými znaky, kterým je třeba věnovat pozornost při překladu. Předpřekladová analýza odhalí zastoupení těchto rysů v každém konkrétním textu.

Jazyk práva v sobě kombinuje několik dílčích jazyků: jazyk legislativy, jazyk ústavní, jazyk praxe vymáhání práva, jazyk právní vědy, jazyk právního vzdělání, jazyk právní žurnalistiky atd. Při analýze původního textu se tedy zdá nezbytné určit podžánr právního textu, bude záviset na volbě postupu při překladu právního textu.

2.4. Specifika překladu právních textů z češtiny do ruštiny

Při překladu právních textů z češtiny do ruštiny se můžeme setkat s jistými problémy. Žváček ve své knize píše, že pro ruštinu v daném stylu je charakterní mnohomluvnost a zpřesnění významu, to znamená, že v češtině se tvoří nová slova, ale při překladu do ruštiny termíny se popisují více slovy např.: *čekárny* - зал ожидания, *databáze* - база данных, *charita* - благотворительная организация²².

---

²⁰ ISAKOV, V. B., Jazyk práva: Ruský jazyk ve své přirozené a právní podstatě: Barnaul: Nakladatelství Altajské univerzity, 2000, s. 65–73.

²¹ Tamtéž, s. 74-80.

²² ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1998. ISBN 80-7067-814-3

Jadlovský a Michálková píší, že odlišnost českých a ruských textů zmíněného typu se projevuje ve všech jazykových rovinách²³. Autoři popisují, že nejvíce výrazné rozdíly mezi českými a ruskými texty nalezneme v rovině syntaktické²⁴.

V ruském jazyce je používáno daleko víc spojení substantiva než v jazyce českém. Tyto konstrukce jsou do češtiny překládány pomocí konstrukce adjektivum + substantivum: государства-члены - členské státy, государства- участники - účastnické státy²⁵.

Také můžeme pozorovat odlišnost v syntaktické rovině textu při překladu přechodnikových konstrukcí do češtiny. Na rozdíl od českých textů v ruštině, se přechodníky vyskytují na klíčových místech. Proto při překladu do češtiny vyskytuje jistá nerovnováha, která vyžaduje transformaci slovních druhů, syntetických spojení či celé věty. V ruských textech se často vyskytují přechodníkové obraty, a do češtiny je nutné tyto konstrukce překládat obratem bez využití přechodníků. Použití přechodníků v současné češtině působí velmi zastarale a nezni přirozeně²⁶.

V české slovní zásobě administrativního stylu jsou na rozdíl od ruštiny větší možnosti výběru mezi mezinárodním výrazem nebo původně českým. V ruštině se používá víc přejatých slov z jiných jazyků. Někdy se stává, že při překladu bude stylisticky vhodnější vynechat internacionální ekvivalent a použít český ekvivalent, např.: экологическая сфера se dá do češtiny přeložit i jako sféra ekologie, i jako oblast ochrany životního prostředí, slovu туризм odpovídá v češtině turistika i cestovní ruch²⁷.

Specifická také se projevuje při tlumočení právní terminologie do ruštiny. Specifičnost právní terminologie vyžaduje zprostředkovat tu či onu myšlenku pomocí zvláštního termínu, a nikoli běžně používaného slova, v případě potřeby zvýraznit charakteristiky odpovídajícího pojmu a stanovit jejich hierarchii podle důležitosti²⁸.

Z výše uvedeného mohou říci, že specifika překladu právních textů ve většině odpovídá celkové problematice při překladu administrativních textů. Také se zde setkáváme s řadou určitých specifik a problémů, které vznikají při překladu z jazyka českého do jazyka ruského. Také při překladu právních textů musí překladatel dbát na syntaktickou úroveň překladu a vždy kontrolovat terminologii, protože je možné narazit na chybné termíny.

---

²³ JADLOVSKÝ, T., MICHÁLKOVÁ, L. *Poznámky k překladu diplomatických textů z ruštiny do češtiny*. Kazachstán, Almaty, 2004, s. 42.

²⁴ Tamtéž, s. 42

²⁵ Tamtéž, s. 42

²⁶ Tamtéž, s. 42

²⁷ Tamtéž, s. 44

²⁸ ЛЕВИТАН К. М. Юридический перевод: основы теории и практики: учебное пособие. Москва: Проспект, 2011.

PRAKTICKÁ ČÁST

3. Zákon č. 65/2022 Sb

Dne 4. března 2022 poprvé v Evropské Unii zazní, že nastal případ hromadné emigrace vysídlených osob v souvislosti s vojenským konfliktem na Ukrajině zavádí se dočasná ochrana. V souladu s touto situací byl v Česku přijat zákon Lex Ukrajina č. 65/2022 Sb., který umožňuje občanům Ukrajiny nacházet se na bezpečném území na celoevropské úrovni po dobu trvání vojenského konfliktu.

Lex Ukrajina se skládá ze tří norem. Tři instituce České republiky navrhly zákon, aby se uprchlíci mohli nacházet na území ČR legálně, a mohli se bez problému integrovat. Zákon navržený Ministerstvem vnitra ČR upravuje přidělování dočasné ochrany, právní status uprchlíků a přístup ke zdravotní péči. Zákon obsahuje podmínky, které by měl občan Ukrajiny splňovat pro obdržení vízového štítku a také období, na které je dané vízum vydáno. Uprchlíci také mají možnost mít veřejné zdravotní pojištění, které se vztahuje jak na dospělé tak i na děti.

Zákon, který byl navržený Ministerstvem práce a sociálních věcí, umožňuje občanům Ukrajiny dostávat humanitární dávky na podporu života v ČR, také mají volný přístup k trhu práce a mají možnost si najít zaměstnání.

Zákon navržený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy umožňuje volný přístup ke vzdělávání dětem a mládeži, jež se nacházejí na území ČR a nemají možnost se vzdělávat ve své rodné zemi.

3.1. Překlad vybraného textu

ЗАКОН

65

от 17 марта 2022 г.

О некоторых мерах в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации

Парламент Чешской Республики принял следующий закон:

§1

Предмет регулирования

(1) Настоящий Закон учитывает соответствующие постановления Европейского Союза и в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации 24 февраля 2022 г., регулирует

а) условия предоставления временной защиты иностранцам, указанным в § 3, в связи с исполнением Решения Совета (ЕС) 2022/382 от 4 марта 2022 г., которым установлено, что произошел случай массового притока перемещенных лиц из Украины согласно статье 5 Директивы 2001/55/ЕС, которая вводит их временную защиту (далее именуемое «Решение Совета»), и условия её продления,

б) предоставление жилья и сопутствующих услуг лицам, которым предоставлена временная защита и

в) особые правила оказания медицинских услуг.

(2) Положения настоящего закона имеет преимущественно силу по отношению к положениям других правовых норм, регулирующих правоотношения предусмотренные частью 1, если настоящим законом не предусмотрено иное.

Временная защита

§2

Временная защита подразумевает разрешение на пребывание на территории Чешской Республики в соответствии с Законом о временной защите иностранцев с целью предоставления временной защиты на территории Чешской Республики по решению Совета.

§3

(1) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики предоставляют временную защиту иностранцам, на которых распространяется действие решения Совета.

(2) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики также предоставляет временную защиту иностранцу, который представит доказательства того, что

а) иностранец имел действующий вид на жительство на территории Украины по состоянию на 24 февраля 2022 года, и

б) его выезд в государство, гражданином которого он является, или на часть его территории, а в случае лица без гражданства — в государство или на часть его территории последнего постоянного проживания до въезда на территорию Украины, невозможен из-за угрозы реальной опасности согласно § 179 пункт 2 закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.

Производство по делам временной защиты

§4

- (1) В порядке предоставления временной защиты аналогично применяется положение закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики о выдаче виз толерантности на срок более 90 дней с целью пребывания на территории Чешской Республики
- (2) В отношении временной защиты в соответствии с настоящим законом не применяются положения
  - a) § 1 пункт 3, § 2 пункт 1 подпункты b), § 2 пункт 2, § 4 пункт 3, § 6 и 8, § 12 буква a), b), d) и g), § 13–15, § 16 в части временной защиты, § 21, пункт 1, буква b), § 21, пункт 2, § 24–26, 28, 29, 31, 34–38, § 40, пункт 2, § 41–47, § 49, пункт 2–8, § 50, § 51, пункт 2, буквы d), § 55, 57 и 58 Закона о временной защите иностранцев и
  - b) § 43, § 56 пункт 1 буквы c) и k) и § 62 пункт 4 первого предложения Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.
- (3) В случае если настоящим законом не предусмотрено иное, к предоставлению временной защиты в соответствии с настоящим Законом применяется Закон о временной защите иностранцев. В вопросах, не урегулированных Законом о временной защите иностранцев, применяется Закон о пребывании иностранцев на территории Чешской Республике.
- (4) Для целей закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республике лицо, которому предоставлена временная защита на основании настоящего закона, считается обладателем визы на срок более 90 дней с целью пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с § 33, пункт 1, буквой a) закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.
- (5) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики может определить место, где иностранец может подать заявление о предоставлении временной защиты в соответствии с настоящим Законом. Министерство внутренних дел осуществляет прием и обработку заявлений о предоставлении временной защиты. Деятельность учреждения включает создание помещений для приема и обработки заявлений о предоставлении временной защиты, предоставление жилья для перемещенных лиц из Украины, ожидающих подачи заявления о предоставлении временной защиты, и заявителей о предоставлении временной защиты, а также предоставление мест для размещения жилья.

§5

- (1) Заявление о предоставлении временной защиты не будет принято, если:

a) не подаётся лично,
b) подается иностранцем, не указанным в § 3,
c) подается иностранцем, который уже подал заявление на временную или международную защиту в другом государстве, состоящем в Европейском Союзе,
d) подается иностранцем, которому уже была выдана временная или международная защита в другом государстве, состоящем в Европейском Союзе, или
e) подается иностранцем, который является гражданином Европейского Союза, государства, связанного международным договором, заключенным с Европейским Союзом, из которого гражданин имеет право на свободное передвижение, эквивалентное праву граждан Европейского Союза, или государства, связанного Соглашением о Европейском экономическом пространстве.

(2) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики вернет иностранцу неприемлемое заявление и сообщит ему причину его неприемлемости; судебный пересмотр исключен.

(3) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики могут освободить от обязанности подавать заявление лично по причинам, заслуживающим особого внимания.

(4) О предоставлении временной защиты свидетельствует визовая наклейка в заграничном паспорте. Если с учетом местных условий предоставление временной защиты не может быть оформлено в виде визовой наклейки, может быть сделана запись о предоставлении временной защиты в загранпаспорт или отдельно вне его.

(5) Если временная защита не может быть предоставлена на месте, Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики выдает заявителю о предоставлении временной защиты, справку о подаче заявления о предоставлении временной защиты. Решение о временной защите выдается Министерством внутренних дел или Полицией Чешской Республики без излишней задержки, в особо сложных случаях в течение 60 дней с момента подачи заявления о предоставлении временной защиты.

(6) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики проинструктирует иностранца, получившего временную защиту, в письменной форме на понятном ему языке о правах и обязанностях, связанных с предоставлением временной защиты, а также об обмене информацией об

иностранце по вопросам временной защиты с соответствующими органами государств-членов Европейского Союза.

- (7) В случае непредоставления или отмены временной защиты применяется Закон о временной защите иностранцев.
- (8) Право на пребывание с целью временной защиты также утрачивает свое действие
- a) путем подачи заявления о предоставлении временной защиты в соответствии с Решением Совета в другом государстве-члене Европейского Союза,
  - b) путем предоставления временной защиты в соответствии с Решением Совета другим государством-членом Европейского Союза,
  - c) путем подачи заявления о предоставлении международной защиты в другом государстве Европейского Союза, связанным Регламентом (ЕС) № 604/2013 Европейского парламента и Совета, или
  - d) путем предоставления визы на пребывание более 90 дней, вида на жительство или международной защиты на территории Чешской Республики или в другом государстве.

§5a

(1) Заявление о выдаче вида на жительство на территории Чешской Республики, поданное в посольство в Украине, не может быть принято. При определении невозможности приема заявления применяется процедура в соответствии с § 169, часть 5 закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.

(2) Правительство может своим постановлением определить исключения в отношении неприемлемости заявления в соответствии с пунктом 1.

§6

(1) Заявитель на предоставление временной защиты обязан предъявить заграничный паспорт, если он имеет его, и фотографию по требованию. Заявитель, которому орган кризисного управления не предоставил жилье при выполнении задачи, возложенной на него Законом о чрезвычайных ситуациях, или которому не было предоставлено жилье в соответствии с § 6 пункт b, также должен предъявить подтверждение о проживании в соответствии с § 31, пункт 5 Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике; требование о наличии официально заверенной подписи собственника или уполномоченного пользователя квартиры или дома на данный документ не распространяется.

(2) В случае если иностранец, пользующийся временной защитой, находится на территории Чешской Республики без действующего проездного документа и

доказывает, что он не может получить проездной документ от компетентных органов страны происхождения, Министерства внутренних дел или полиции Чешской Республики выдаст ему проездное удостоверение личности в соответствии с Законом о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики. Это не применяется, если местные условия не позволяют выдать проездное удостоверение личности. Иностранец обязан предоставить фотографию.

(3) Министерство внутренних дел или Полиция Чешской Республики уполномочены производить фотосъемку иностранца в целях, указанных в пунктах 1 и 2.

(4) Министерство внутренних дел и Полиция Чешской Республики ведут учет ходатайствующих о предоставлении временной защиты и иностранцев, пользующихся временной защитой; при этом они действуют в соответствии с положениями Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике в отношении оформления долгосрочных виз. Министерство внутренних дел и Полиция Чешской Республики могут передавать данные из реестра государственным органам других государств-членов ЕС, если это необходимо для выполнения их задач.

(5) Если иностранец, которому на основании настоящего закона предоставлена временная защита, подает ходатайство о предоставлении международной защиты или если во время подачи ходатайства о временной защите на основании настоящего закона ведется производство по делу о международной защите в соответствии с Законом о предоставлении убежища, производство по делу о международной защите приостанавливается на время действия временной защиты в соответствии с настоящим законом; будет произведена запись соответствующая в деле о международной защите. Иностранец не находится в положении заявителя на предоставление международной защиты даже в случае судебного разбирательства.

(6) Если лицо, приговоренное к депортации, являющееся лицом в соответствии с § 3, подало заявление на временную защиту или если она была ему предоставлена, исполнение наказания в виде депортации откладывается на время производства по этому делу или на срок, на который ему была предоставлена временная защита. Полиция Чешской Республики уведомляет суд о ходатайстве или предоставлении временной защиты судом, или вынесено решений о депортации; аналогичным образом поступают в случае непредставления временной защиты или прекращения временной защиты осужденного лица.

(7) В момент выдачи разрешения на проживание с целью временной защиты приостанавливается производство о производстве или продлении срока действия

разрешения на проживание в соответствии с Законом о пребывании иностранцев в Чешской Республике. Аналогичным образом применяется положение пункта 3 § 169г Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.

(8) Если иностранцу, указанному в § 3, была выдана виза для пребывания на срок более 90 дней в период с 24 февраля 2022 г. до даты вступления в силу настоящего Закона с целью пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с § 33 пункт 1 буква а) закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики, административный орган прекращает производство по его заявлению о выдаче или продлении срока действия вида на жительство в соответствии с Законом о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики. Это не относится к случаям, когда до выдачи визы посольство получило указание выдать долгосрочную визу или долгосрочную визу в соответствии со статьей 30, пунктом 2 Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике и иностранец получает вид на жительство или визу в течение двух месяцев после выдачи визы. В дело вносится запись о приостановлении процедуры выдачи долгосрочной визы.

(9) Если в период с 24 февраля 2022 года иностранцу была предоставлена виза для пребывания более 90 дней в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации с целью пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с § 33 абз. 1 буквой а) Закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики, который не дает им права оставаться с целью временной защиты, или согласно пункту 3 статьи 33 Закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики, территория Чешской Республики, положения статьи 43 и статьи 62, абзаца 4 первого предложения Закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики.

(10) Выдача виз в соответствии с пунктом 9 удостоверяется визовой наклейкой, вклеенной внутрь заграничного паспорта или на другой документ. Если в силу местных условий невозможно подтвердить выдачу визы визовой наклейкой, запись о выдаче визы может быть сделана в заграничном паспорте или в другом документе.

(11) К уведомлению об изменении места жительства на территории Чешской Республики применяются положения Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике. Иностранец, которому предоставлена временная защита в соответствии с настоящим законом, обязан сообщить об изменении места жительства на территории Чешской Республики в Министерство внутренних дел в течение 3 рабочих дней со дня изменения, предоставив доказательства проживания согласно пункту 1. Если

предъявленный документ не соответствует условиям согласно пункту 1, уведомление о перемене места жительства не учитывается. Данное обязательство распространяется на иностранцев, если предполагаемая смена места жительства на территории Чешской Республики будет длиться более 15 дней. Также возможно изменение заявленного места пребывания через удаленный доступ путем заполнения электронной формы в рамках данных, указанных в бланке заявки, вместе с подтверждением проживания в соответствии с пунктом 1. Электронный бланк будет опубликована Министерством внутренних дел в порядке, указанном в § 182, пункт 2 Закона о проживании иностранцев на территории Чешской Республики. Обязанность сообщать о других изменениях в соответствии с Законом о пребывании иностранцев в Чешской Республике распространяется также и на лицо, пользующееся временной защитой.

(12) К добровольному возвращению лиц, указанных в статье 48 Закона о временной защите иностранцев, применяются положения о добровольном возвращении Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.

(13) Положения Закона о регистрации жителей, регулирующие присвоение личного идентификационного номера иностранцам, в случае если иностранцу:

- a) была предоставлена временная защита, или
- b) в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации, выдана виза на пребывание сроком более 90 дней с целью пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с § 33, пункт 1, буква а) закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике, которая не дает им права оставаться с целью временной защиты, или согласно пункту 3 статьи 33 Закона о пребывании иностранцев в Чешской Республике.

§6a

(1) Министерство внутренних дел аннулирует заявление о заявленном месте жительства на территории Чешской Республики иностранца, которому предоставлена временная защита в Системе информации об иностранцах, если:

- a) ввод этих данных был произведен на основании ложно или неверно изложенных фактов,
- b) объект, по адресу заявленного проживания иностранец, как сообщается, проживает на территории Чешской Республики, был удален или прекратил свое существование, или

с) истекло право пользования объектом или определенной частью объекта, по адресу которого иностранец зарегистрирован для проживания на территории Чешской Республики, и если он не пользуется этим предметом или определенной частью этого.

(2) Министерство внутренних дел аннулирует информацию о зарегистрированном месте жительства в соответствии с пунктом 1 буквы с) на основании заявления собственника или лица, уполномоченного пользоваться объектом или его определенной частью.

(3) Министерство внутренних дел дополнительно аннулирует информацию о заявленном месте пребывания, если иностранец не находится в заявленном месте пребывания более 15 дней на основании информации,

а) Полиции Чешской Республики,

б) организационного подразделения государственного или государственного предприятия, в здании которого проживал иностранец, или

с) муниципалитета, в котором иностранец имеет зарегистрированное место жительства на территории Чешской Республики.

(4) Местом жительства иностранца после аннулирования сведений о заявленном месте жительства на территории Чешской Республики является местонахождение административного органа, официально аннулировавшего эти сведения; в информационной системе иностранцев эти данные отмечены как адрес ведомства.

(5) Положения частей второй и третьей Административного кодекса не распространяются на процедуру, предусмотренную пунктами 1 - 3.

§6b

Размещение

(1) Предоставление жилья в соответствии с настоящим законом является государственной услугой. Проживание предоставляется в объектах, перечисленных в информационной системе регистрации жилья и временного проживания (далее - реестр).

(2) Жилье предоставляется бесплатно, если не указано иное, на срок не более 150 дней со дня предоставления временной защиты в соответствии с настоящим Законом (далее - "максимальный срок"), особенно в объектах, служащих средствами размещения. Срок проживания одного и того же лица на отдельных объектах, включенных в реестр, суммируется.

(3) Максимальный срок не распространяется на лицо, отвечающее условиям предоставления гуманитарного пособия согласно § 6 Закона № 66/2022 Сб. о мерах в сфере занятости и в сфере социального обеспечения в связи с вооруженными конфликтами на территории Украины, вызванный вторжением войск Российской Федерации, в редакции последующих нормативных актов, а также указано в § 6б п. 1 пункт а) и в § 6б п. 1 пункт д) пункты 1-6 указанного Закона (далее - уязвимое лицо).

(4) Гетман края и мэр столицы Праги (далее именуемый «гейтман») на основании решения правительства создает объекты на территории региона или столицы Праги (далее именуемой «район») для рассмотрения заявлений о предоставлении временной защиты и о выделении жилья, а также принимает другие меры по согласованию предоставления жилья. Министерство внутренних дел принимает меры для обеспечения координации деятельности в соответствии с первым предложением.

(5) Предоставление жилья лицу, которому предоставлена временная защита, или ходатайствующему о предоставлении временной защиты, переезд места жительства и выселение этого лица из места проживания осуществляются в порядке учета районным управлением или мэрией города Прага (далее «региональное отделение»), Министерство внутренних дел, Пожарно-спасательная служба Чешской Республики или Полиция Чешской Республики. Жилье обычно предоставляется в здании на территории области по месту подачи заявления о предоставлении временной защиты, а если временная защита уже предоставлена, по месту подачи заявления о предоставлении жилья. Данные о начале и окончании проживания могут быть внесены в учет также лицом, уполномоченным на управление объектом, предназначенным для проживания (далее - управляющее лицо).

(6) Если лицо, которому предоставлено жилье бесплатно, отказывается от выделенного жилья или покидает жилье без уважительной причины, то данное лицо считается исчерпавшим максимальный срок размещения. Если лицо, которому бесплатно предоставлено жилье, без объяснения причин прекратило пользование жильем более 10 дней подряд, считается, что данное лицо покинуло жилье. Лицо обязано незамедлительно сообщить причины управляющему лицу.

(7) Управляющее лицо обязан на период включения в реестр

- а) обеспечить предоставление жилья в пределах зарегистрированной вместимости на зарегистрированного объекта,
- б) фиксировать информацию о наличии на данный момент мест для размещения в реестре каждый третий день, а также

- с) внести сведения об оставлении жилья в реестр.

§6с

Предоставление мест для проживания

Министерства и другие органы центрального управления обязаны в пределах и на условиях, установленных решением Правительства, выделять места для размещения и обеспечивать условия их использования в организационных единицах государства, организациях государственного субсидирования и государственных предприятиях в пределах своих полномочий.

§6d

Реестр

(1) Распорядителем реестра является Министерство внутренних дел. Реестр содержит:

- а) данные о расположении, типе общей вместительности жилья, и доступной в данный момент вместимости

- б) идентификационные данные управляемого лица

- с) идентификационные данные лиц, пользующихся жилым помещением, в том числе данные о начале и окончании пользования жилым помещением, а также

- д) информация о том, что размещенное лицо является уязвимым лицом.

(2) Жилье, вместимость которого обеспечивает гетман края согласно § 6 части 4, регистрируется региональным управлением на основании письменного соглашения между гетманом края и управляющим лицом или на основании письменного соглашения между управляющим лицом и городским мэром с расширенными полномочиями, главой городского округа или муниципального района, если гетман края уполномочил его на заключение договора. Исключение помещения из реестра до истечения срока, на который помещение было включено в реестр, или уменьшению вместительности осуществляется региональным отделением на основании письменного заявления собственника с вступлением в силу на пятнадцатый день после вручения данного заявления.

(3) Жилье, вместимость которого обеспечивается министерствами или другими центральными административными органами, включается в реестр и снимается с учета Министерством внутренних дел по инициативе министерства или другого центрального административного органа.

(4) Районная администрация, муниципальная администрация муниципалитета с расширенными полномочиями, администрация городского округа и администрация

городского округа уполномочены выполнять свои задачи, установленные законом, а именно:

а) запрашивать данные у собственника и производить их дальнейшую обработку, даже до заключения договора согласно пункту 2, а также

б) использовать данные из реестра, в том числе личные данные

(5) Министерство труда и социальных дел регулярно передает в Министерство внутренних дел через удаленный электронный доступ данные об уязвимых лицах в соответствии с Законом № 66/2022 Сб. О мерах в области занятости и социального обеспечения в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации, с поправками внесенными в него, содержащихся в Единой информационной системе по вопросам труда и социальной защиты.

§6e

Единовременная компенсация расходов на проживание

(1) Собственник, включенный в реестр в соответствии с § 6d, часть 2, имеет право на единовременное возмещение расходов на проживание на человека и ночь в соответствии с данными, хранящимися в реестре. Эти средства предоставляются краем, а региональным органом, ответственным за их предоставление, является краевое управление.

(2) Размер фиксированной компенсации, предоставляемой в соответствии с частью 1, определяется правительством постановлениями в соответствии с типом размещения в пределах от 200 до 350 чешских крон на размещенного человека за ночь.

(3) Средства в размере расходов региона в соответствии с пунктом 1 предоставляются Министерством финансов региону на основании его запроса в виде субсидии задним числом за календарный месяц в течение двух месяцев с момента подачи заявления из средств целевого резерва на решение кризисных ситуаций и ликвидацию их последствий в разделе бюджета «Общее кассовое управление». Положения бюджетного регламента о запросе на подачу заявления о предоставлении субсидии не применяются.

(4) В случае собственника, который является субсидируемой организацией, созданной регионом, регион может предоставить денежные средства в соответствии с пунктом 2, как часть операционного взноса.

§6f

Особые правила предоставления жилья

(1) Губернатор координирует предоставление средств размещения в регионе. Региональное управление, муниципальное управление муниципалитета с расширенными полномочиями, управление городского округа и управление городского района уполномочены проверять соблюдение оператором обязательств, предусмотренных настоящим Законом, и условий предоставления фиксированной компенсации в соответствии с §6е.

(2) Процедуры, предусмотренные § 6b–6е, не регулируются административным кодексом. Заключение договора в соответствии с § 6d пунктом 2 не является заключением государственного договора о закупках.

(3) Выполнение задач в соответствии с §6b, §6d а §6е региональными властями и муниципальными властями является осуществлением делегированных полномочий.

(4) Управляющее лицо, являющиеся дотационной организацией территориальной самоуправляющейся единицы или государственной дотационной организацией, имеет право предоставлять жилье в рамках своей основной деятельности на основании его включения в реестр без предварительного изменения устава.

§7

Особые правила оказания медицинских услуг

(1) Иностранец, которому были оказаны медицинские услуги на территории Чешской Республики и которому впоследствии была предоставлена временная защита в соответствии с настоящим законом, со дня оказания медицинских услуг на территории Чешской Республики в период за 30 дней до даты предоставления временной защиты, для целей государственного медицинского страхования считается лицо в соответствии с §2 часть 1 пункт б) часть 5 Закона о государственном медицинском страховании.

(2) Иностранец, которому на основании настоящего закона предоставлена временная защита, с даты предоставления временной защиты считается для целей государственного медицинского страхования лицом в соответствии с §2, часть 1 пункт б) часть 5 Закона о государственном медицинском страховании; лицо, достигшее 18-летнего возраста и при этом не достигшее 65-летнего возраста, по истечении 150 дней со дня предоставления временной защиты для целей государственного медицинского страхования считается лицом с постоянным местом жительства на территории Чешской Республики.

(3) Ребенок, родившийся на территории Чешской Республики от иностранца, указанного в пункте 1, или от иностранца, которому предоставлена временная защита в соответствии с настоящим законом, с даты рождения считается для целей

государственного медицинского страхования лицом в соответствии с § 2 часть 1 пункт б) Закона о государственном медицинском страховании на срок не более 60 дней с даты рождения.

(4) Для целей государственного медицинского страхования лицо, достигшее 18 лет и систематически готовящееся к будущей профессии путем обучения в средних и высших учебных заведениях Украины, до достижения 26 лет также считается необеспеченным ребёнком, которым предоставляется временная защита в соответствии с настоящим Законом.

§7а

Отказ от государственного медицинского страхования

(1) Гражданин Украины, который является застрахованным лицом в соответствии с законом об общественном медицинском страховании (далее - "застрахованное лицо") и который совершил поездку в Украину, может сделать письменное заявление в страховую компанию, в которой он застрахован, в соответствии с §8 пунктом 4 Закона об общественном медицинском страховании о том, что он совершил поездку в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации, в том числе задним числом. В этом случае застрахованное лицо не обязано платить страховой взнос с даты, указанной в декларации указанной в декларации, но не ранее 24 февраля 2022 г., до даты перерегистрации застрахованного лица в больничной кассе, застрахованное лицо не имеет права на предоставление покрываемых услуг в соответствии с Законом о государственном медицинском страховании. Одновременно с перерегистрацией в медицинской страховой компании застрахованное лицо обязано предоставить медицинской страховой компании подтверждение периода пребывания в Украине. Положение о непрерывном пребывании более 6 месяцев и представлении подтверждения медицинского страхования за рубежом и его продолжительности, содержащееся в §8 пункт 4 Закона о государственном медицинском страховании, не применяется.

(2) Застрахованное лицо, являющееся гражданином Украины, которое до 24 февраля 2022 года подало письменное заявление в страховую компанию в соответствии с §8 абзац 4 закона об общественном медицинском страховании, но в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации, вернувшееся ранее, чем через 6 месяцев, не обязан платить страховой медицинской компании страховой взнос с даты, когда письменное заявление

было передано страховой медицинской компании, до даты, когда застрахованное лицо снова зарегистрировалось в страховой медицинской компании, при условии, что в течение всего периода пребывания за границей он не получал в Чешской Республике медицинских услуг, покрываемых общественным медицинским страхованием, и при условии, что он подтвердит период пребывания в Украине.

§8

Временные постановления

(1) Положения настоящего закона применяются также к иностранцу, который до даты вступления в силу настоящего закона получил визу на пребывание сроком более 90 дней с целью толеранции пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с §33 пунктом 1)(а) Закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики, выданного по состоянию на 24 февраля 2022 года в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации. С даты вступления в силу настоящего закона этот иностранец считается иностранцем, которому предоставлена временная защита в соответствии с настоящим законом.

(2) Иностранец, который получил медицинские услуги на территории Чешской Республики до даты вступления в силу настоящего закона, но не ранее 24 февраля 2022 года, и которому впоследствии была выдана виза на пребывание сроком более 90 дней с целью терпимого пребывания на территории Чешской Республики в соответствии с §33 пункт 1)(а) Закона о пребывании иностранцев на территории Чешской Республики, выданная по состоянию на 24 февраля 2022 года в связи с вооруженным конфликтом на территории Украины, вызванным вторжением войск Российской Федерации, или которому впоследствии была предоставлена временная защита в соответствии с настоящим Законом, считается лицом в соответствии с §2 пункт 1)(b)(5) Закона о государственном медицинском страховании для целей возмещения предоставленных медицинских услуг с даты первого предоставления медицинских услуг на территории Чешской Республики, но не ранее 24 февраля 2022 года, до даты предоставления данной визы или временной защиты в соответствии с настоящим законом.

(3) Ребенок, родившийся на территории Чешской Республики до даты вступления в силу настоящего закона, но не ранее 24 февраля 2022 года, у иностранца, получившего визу согласно пункту (2) или визу для временной защиты, считается лицом согласно §2 пункт 1)(b)(5) закона о государственном медицинском страховании с даты рождения для

целей возмещения предоставленных медицинских услуг в течение максимум 60 дней с даты рождения.

3.2. Komentář k překladu

V této kapitole bych chtěla shrnout konkrétní překladatelská řešení, se kterými jsem se setkala během překladu zákona *Lex Ukrajina* č. 65/2022 Sb. Daný zákon byl přijat MVČR 4. března 2022 kvůli přílivu vysídlených osob z Ukrajiny.

Aby překlad byl co nejvíce srozumitelný a adekvátní, bylo třeba při překladu použít lexikální a sémantické transformace. V komentáři k překladu budu vycházet ze skript Zdeňky Vychodilové *Введение в теорию перевода для русистов*. Zdeňka Vychodilová ve svých skriptech popisuje tradiční přístupy k překladovým transformacím. V uvedených materiálech jsou transformace rozdělené do dvou základních skupin, a to na sémantické a formální transformace. Do skupiny sémantických transformací patří lexikálně-sémantické změny, a do skupiny formálních transformací patří lexikální a gramatické změny²⁹.

Při překladu z jazyka českého do jazyka ruského jsem se setkala s jistými specifickými body pro oba jazyky. Během překládání zákona z češtiny do ruštiny jsem se setkala s některými body z teoretické části, a to s tím, že pro ruštinu je opravdu charakterní mnohomluvnost a konkretizace významu např.: *prostředky* jsem přeložila jako *денежные средства*, *požádal* jsem přeložila jako *подал заявление*. Také jsem se setkala s případem, kdy překlad do ruštiny byl stručnější než v textu originalu např.: *pisemně poučí v jazyce, v němž je schopen se dorozumět* jsem přeložila jako *в письменной форме на понятном ему языке*.

Za nejsložitější část překladu by se dal považovat proces přizpůsobení textu originálu tak, aby odpovídal pravopisným pravidlům v ruském jazyce. Jako příklad bychom mohli uvést rozdíl psaní velkých a malých písmen u některých slov, např.: *Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje...* jsem přeložila jako *В вопросах, не урегулированных Законом о временной защите иностранцев...* Dále jsem se rozhodla vynechat označení bodů pomocí písmen, aby byly informace v textu lépe dohledatelné, jelikož české A, B, C neodpovídá znakům v azbuce.

---

²⁹ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Současná ruská poezie*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2017. Monografie. ISBN 978-80-244-5120-6.

3.3. Překladové transformace

3.3.1. Formální transformace

Univerbizace

V tomto případě dochází k nahrazování víceslovného pojmenování jednoslovným.

<i>.... bez státního občanství ...</i>	<i>.... без гражданства ....</i>
<i>.... právní úpravy ....</i>	<i>.... законодательство ....</i>
<i>.... cestovní doklad....</i>	<i>.... загранпаспорт ....</i>

Multiverbizace

Daná transformace je přímým opakem univerbizace.

<i>.... ubytovatel ....</i>	<i>.... лицо предоставляющее жилье ....</i>
<i>.... podáním ....</i>	<i>.... путем подачи ....</i>
<i>.... pojištěnec ....</i>	<i>.... застрахованное лицо....</i>
<i>.... provozovatel ....</i>	<i>.... управляющее лицо ....</i>

Záměna gramatické kategorie pádu z genitivu do instrumentálu

<i>.... podle zákona o dočasné ochraně ....</i>	<i>.... в соответствии с законом о временной защите ....</i>
---	--

Záměna pádu z instrumentálu do genitivu

<i>.... podáním ....</i>	<i>.... путем подачи ....</i>
<i>.... udělením ....</i>	<i>.... путем предоставления ....</i>

Záměna členů věty od podmětu k doplňku

<i>O udělení dočasné ochrany svědčí....</i>	<i>O предоставлении временной защиты свидетельствует....</i>
---	--

<i>.... vízový štítek ....</i>	<i>.... визовая наклейка ....</i>
--------------------------------	-----------------------------------

Záměna gramatické kategorie času z přítomného do budoucího

<i>.... nepřijatelná ....</i>	<i>.... не будет принято ....</i>
-------------------------------	-----------------------------------

Změna kategorie čísla z jednotného na množné číslo

<i>.... za účelem ....</i>	<i>.... в целях ....</i>
----------------------------	--------------------------

Změna slovosledu

Při překladu z výchozího jazyka do cílového, může nastat případ záměny slovosledu, kvůli gramatickým a syntaktickým rozdílům mezi ruštinou a češtinou.

<i>.... byl ke dni 24. února 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a....</i>	<i>.... имел действующий вид на жительство на территории Украины по состоянию на 24 февраля 2022 года, и ....</i>
<i>.... jehož je státním občanem ....</i>	<i>.... гражданином которого он является ....</i>

Komprese

V daném případě proběhla kondenzace výrazu v souvětí se spojkou *který* pro přechodník.

<i>.... který není uveden v § 3 ....</i>	<i>.... не указанным в § 3 ....</i>
<i>.... zajištění kapacit pro přidělování ubytování ....</i>	<i>.... предоставление мест для размещения ....</i>
<i>.... Dítě, které se narodilo na území České republiky ....</i>	<i>.... родившийся на территории Чешской Республики ....</i>

3.3.2. Sémantické transformace

Konkretizace

Danou transformaci jsem použila pro konkretizaci určitých slov v závislosti na kontextu. Například lexikální jednotka *prostředky* se překládá do ruštiny jako *средства*, a v závislosti od kontextu se může lišit.

<i>V případě provozovatele, který je příspěvkovou organizací zřízenou krajem, může prostředky podle odstavce 2 poskytnout krajský úřad v rámci příspěvku na provoz.</i>	<i>В случае собственника, который является субсидируемой организацией, созданной регионом, регион может предоставить денежные средства в соответствии с пунктом 2 как часть операционного взноса.</i>
<i>.... požádal....</i>	<i>.... подал заявление....</i>

Generalizace

Typ transformace, při níž se specifický pojem mění na pojem zobecněný bez ztráty lexikálního významu.

<i>.... zřizovací listiny ....</i>	<i>.... устава ....</i>
<i>.... úřední požadavek ....</i>	<i>.... ходатайства ....</i>

4. Česko-ruský glosář

A

agentura – агентство

agentura práce – агентство по трудоустройству

akt – акт

azyl – убежище

azylant – беженец

azylová zařízení – убежища

B

bezpečnost – безопасность

biometrický – биометрический

biometrický pas – биометрический паспорт

bezvízový – безвизовый

bezpečná země – безопасная страна

C

cizinec – иностранец

cizinecká policie – полиция по делам иностранцев

cestovní doklad – заграничный паспорт

centrum integraci cizinců – центр интеграции иностранцев

D

databáze – база данных

daň – налог

dávky – выплаты

sociální dávky – социальные выплаты

doklad totožnosti – удостоверение личности

doklad o zajištění ubytování – подтверждение проживания

dočasná ochrana – временная защита

držitel – обладатель, владелец

doklad o poručnictví – документ подтверждающий опеку

dobrovolník – волонтер

dokument totožnosti - документ удостоверяющий личность

dlouhodobé vízum – долгосрочная виза

dobrovolný návrat – добровольное возвращение

doplňková ochrana – дополнительная защита

držitel mezinárodní ochrany – обладатель международной защиты

E

evropská unie – Европейский Союз

evropská komise – Европейская комиссия

evidence cizinců – учет иностранцев

emigrace – эмиграция

F

formulář – бланк

G

generální plná moc – генеральная доверенность

H

hranice – граница

hraniční přechod – пограничный переход

humanitární pomos – гуманитарная помощь

CH

charita – благотворительная организация

I

imigrace – имиграция

integrace – интеграция

integrační centrum – центр по интеграции

interkulturní pracovník – интеркультурный работник

K

kodex – кодекс

komise – комиссия

kontrola – контроль

konzulát – консульство

kolek – марка

krátkodobé (schengenské) vízum – кратковременная виза

krátkodobý pobyt – кратковременное пребывание

klient – клиент

L

legislativa – законодательство

legislativní rámec – законодательная база

legalnost - легальность

legální pobyt – легальное пребывание

legální migrace – легальная миграция

lhůta – срок

lhůta podání dokumentu – срок подачи документов

M

ministerstvo – министерство

Ministerstvo vnitra – Министерство внутренних дел

Ministerstvo zahraničních věcí – Министерство иностранных дел

Ministerstvo práce a sociálních věcí – Министерство труда и социальных вопросов

Ministerstvo školství – Министерсво образования

Ministerstvo zdravotnictví – Министерство здравоохранения

Meziresortní orgány – Межведомственные органы

mlčenlivost – конфиденциальность

dodržet mlčenlivost – сохранять конфиденциальность

migrace – миграция

migrant – мигрант

mezinárodní ochrana – международная защита

N

návrat – возвращение

návratová politika – политика возврата

nezletilý – несовершеннолетний

nařízení – постановление

nelegální – нелегальный

nelegální migrace – нелегальная миграция

notář – нотариус

nucený návrat – принудительное возвращение

O

občan – гражданин

občan třetí země - гражданин третьей страны

odbor – департамент

odbor azylové a migrační politiky – департамент по вопросам убежища и миграционной политики

oddací list – свидетельство о браке

oddělení – отдел

oddělení pobytu cizinců – департамент по вопросам проживания иностранцев

odcizení – кража

orgán – орган

správní orgán – административный орган

originál – оригинал

osobní stav – личный статус

P

pakt o migraci a azylu

pas – паспорт

pobyt – пребывание

bezvízový pobyt - безвизовое пребывание

podmínka – условие

pojištění – страховка

pojistka – страховка на машину

zdravotní pojištění – медицинское страхование

pojišťovna – страховая компания

policie – полиция

rovození – разрешение

rovození k pobytu – разрешение на пребывание

pravomocný – вступающий в законную силу

překlenovací štítek – наклейка о временной визе

přerušování řízení – приостановление производства

přeshraniční pohyb – пересечение границы

příspěvek – пособие

příspěvek na bydlení – пособие на жилье

průkaz – удостоверение

přechodný pobyt – переходное пребывание

prodloužení – продление

prodloužení dočasné ochrany – продление временной защиты

R

razítko – штамп

vstupní razítko – штамп въезда

rodinný příslušník – член семьи

rodné příjmení – девичья фамилия

rodný list – свидетельство о рождении

rozhodnutí – решение

Ř

řád – устав

řízení – производство

správní řízení – административное производство

S

smlouva – договор

nájemní smlouva – договор аренды

Schengenský prostor – Шенгенская зона

sociální služba – социальная служба

sloučení rodiny – воссоединение семьи

správní vyhoštění (deportace) - депортация

system – система

sociální pomoc – социальная помощь

souhlas – согласие

Schengenský prostor – Шенгенская зона

státní občanství – гражданство

T

tlumočník – устный переводчик

soudní tlumočník – судебный переводчик

tranzitní země – транзитные страны

trest – наказание

trestný čin – преступление

trestní stíhání – уголовное преследование

trvalý pobyt – постоянное место жительства

U

ubytovatel

údaje – данные

udělit – предоставить

účel – цель

účel pobytu – цель пребывания

ukončení – аннулирование

ukončení dočasné ochrany – аннулирование временной защиты

úřad – учреждение

uprchlík – беженец

ubytování – размещение

úmrtní list – свидетельство о смерти

území – территория

V

vízum – виза

vízový štítek – визовая наклейка

Veřejné zdravotní pojištění – государственное медицинское страхование

vyhoštění – выдворение

správní vyhoštění – административное выдворение

vstup – въезд

válečný konflikt – военный конфликт

výjezdní příkaz – выездной ордер

Z

zákon – закон

Zákon o pobytu cizinců – Закон о проживании иностранцев

Zákon o dočasné ochraně cizinců – Закон о временной защите иностранцев

zákonný zástupce – законный представитель

zaměstnanec karta – рабочая карта

modrá karta – синяя карта

změna – изменение

ztráta – потеря

Ž

žadatel – заявитель

žádost – заявление

žaloba – иск

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit adekvátní a ekvivalentní překlad vybraného odborného textu z oblasti cizineckého práva. Dalším cílem bylo vypracovat česko-ruský glosář odborné terminologie související s cizineckým právem.

Na výběr tématu méjí bakalářské práce měla velký vliv současná situace na Ukrajině a příliv uprchlíků do České republiky. Podle této skutečnosti můžeme soudit, že překlad daného zákona je velmi aktuální a důležitý pro lidi, kteří přijeli do České republiky a potřebují mít informace o svých právech a povinnostech na území ČR. Informovanost lidí pomůže předcházet problémům a přispěje k rychlejší integraci v cizím prostředí. Z vlastních zkušeností s prací s uprchlíky můžu říci, že špatná informovanost a neporozumění zákonu mělo mnohokrát za následek zrušení dočasných ochran nebo přivedlo k dalším problémům cizinců na území ČR. Vzhledem k tomu, že většina ukrajinských uprchlíků je rusky mluvící, rozhodla jsem se, že vytvořím překlad, kterému budou rozumět, a doufám, že nějakým způsobem bude užitečný nejen pro uprchlíky, ale i pro lidi, které zajímá oblast cizineckého práva.

Výchozí text překladu zákona *Lex Ukrajina 65/2022 Sb*, o pobytu uprchlíků z Ukrajiny pochází z webových stránek *Zákony pro lidi*. Daný zákon se týká jen občanů Ukrajiny, kteří opustili své domovy v souvislosti s invazí vojsk Ruské federace na území Ukrajiny. Ve výchozím textu jsou zahrnuté práva a povinnosti uprchlíků, a také podmínky pro získání dočasné ochrany na území ČR.

Při analýze transformací, ke kterým došlo v překladu, jsem se vycházela ze skript od Z. Vychodilové.

Z formálních transformací jsem nejvíce využila univerbizaci a multiverbizaci, záměnu kategorie pádu, záměna slovosledu a komprese. Co se týče sémantických transformací, tak tam jsem nejčastěji použila konkretizaci, generalizaci. Ke všem výše uvedeným transformacím jsem uvedla příklady, ze svého překladu.

Ve výsledku se mi podařilo naplnit hlavní cíle této bakalářské práce. Samotný překlad a glosář by mohli využít na Ministerstvu vnitra nebo Policii České republiky pro poskytnutí informací pro rusky mluvícím uprchlíkům. Doufám, že moje práce bude přínosná jak pro rusky mluvící Ukrajince, tak i pro veřejnost.

Резюме

Целью этой дипломной работы было создание адекватного и эквивалентного перевода выбранного официально-делового текста в области миграционного права. Другой целью было разработать чешско-русский глоссарий терминологии, связан с миграционным правом.

Текущая ситуация в Украине и наплыв беженцев в Чехию оказали большое влияние на выбор темы моей дипломной работы. По этому факту можно судить, что перевод данного закона очень актуален и важен для людей, приехавших в Чехию и нуждающихся в информации о своих правах и обязанностях на территории Чехии. Информирование людей поможет предотвратить проблемы и будет способствовать более быстрой интеграции в чужую среду. Из собственного опыта работы с беженцами могу сказать, что плохая информированность и непонимание закона часто приводили к отмене временной защиты или другим проблемам для иностранцев в Чешской Республике. Так как большинство украинских беженцев русскоязычные, я решила сделать перевод, который будет им понятен, и надеюсь, что он будет как-то полезен не только беженцам, но и людям, интересующимся сферой миграционного права.

Первоначальный текст перевода закона *Lex Ukrajina 65/2022 Sb.* о проживании беженцев из Украины взят с сайта *Zákony pro lidi*. Действие данного закона распространяется только на граждан Украины, покинувших свои дома в связи с вторжением войск Российской Федерации на территорию Украины. В первоначальный текст включены права и обязанности беженцев, а также условия получения временной защиты на территории Чехии.

Дипломная работа делится на две части: теоретическую и практическую.

Функциональный официально-деловой стиль и его определение описаны в теоретической части. Также описывается специфика официально-деловых текстов в области права и проблема их перевода.

Практическая часть разделена на пять глав. Первая глава обобщает содержание Закона *Lex Ukrajina № 65/2022 Sb.* Ниже приводится перевод выбранного закона на русский язык. В третьей и четвертой главах даны комментарии к переводу и переводческие трансформации, возникшие при переводе данного текста. В пятой главе разработан чешско-русский глоссарий по данной теме.

При анализе трансформаций, возникших при переводе, я опиралась на материалы З. Выходиловой.

Из формальных преобразований я больше всего использовала универбизацию и мультивербизацию, замену категорий падежей, замену порядка слов и компрессию. Что касается семантических преобразований, то здесь я чаще всего использовала конкретизацию и обобщение. Я привела примеры всех вышеперечисленных трансформаций из моего перевода.

В результате мне удалось выполнить основные цели своей дипломной работы. Сам перевод и глоссарий могут использоваться Министерством внутренних дел или полицией Чешской Республики для предоставления информации русскоязычным беженцам. Надеюсь, что моя работа будет полезна как для русскоязычных украинцев, так и для общественности.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ČECHOVÁ, Marie et al. *Současná česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: ISV, 2003. Jazykověda. ISBN 80-86642-00-3.
- ISAKOV, V. B., *Jazyk práva: Ruský jazyk ve své přirozené a právní podstatě*: Barnaul: Nakladatelství Altajské univerzity, 2000.
- JAKOBSON, R., *O lingvistických aspektech překladu*, Moskva, Progress, 1985.
- JADLOVSKÝ, T., MICHÁLKOVÁ, L. *Poznámky k překladu diplomatických textů z ruštiny do češtiny*. Kazachstán, Almaty, 2004.
- KOMISSAROV, Vilen Naumovič. *Lingvistika perevoda*. Moskva, 1980.
- KNITTLOVÁ, Dagmar. *Funkční styly v angličtině a češtině*. 2. upr. vyd. Olomouc: Univ. Palackého, 1990.
- KINDERNECHT, A., *Problém právní terminologie překladu*, Perm: Vydavatelství státní univerzity, 2015.
- LARIN, A., *Právní překlad a teorie výkladu*, Nižnij Novgorod, 2015.
- LEDERER, M., *Překladové studie*, Paříž, 1990.
- VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Současná ruská poezie*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2017. Monografie. ISBN 978-80-244-5120-6.
- ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1998. ISBN 80-7067-814-3
- АЛЕКСЕЕВА, И.С., *Профессиональный тренинг переводчика: учеб. пособие*. СПб.: СОЮЗ, 2001.
- ГОЛЕВ, Н.Д., *Юридизация естественного языка как лингвистическая проблема*. Барнаул, 2000.
- ИСОЛАХТИ, Н. Б., *Некоторые аспекты асимметрии языка закона и публицистики*, Кемерово, 2008.
- ЛЕВИТАН К. М. *Юридический перевод: основы теории и практики: учебное пособие*. Москва: Проспект, 2011.
- МУЩИНИНА, М. М., *Юрислингвистика-5: Юридические аспекты языка и лингвистические аспекты права*, Барнаул, 2004.
- НЕКРАСОВА, Т. П., *Особенности перевода юридической терминологии*. Москва, 2013.
- ШЛЕПНЕВ, Д. Н., Пархаева Ю.А., *Проблема подбора учебно-методических материалов по курсу юридического перевода*. Пермь, 2008.

ZDROJE VÝCHOZÍHO TEXTU

Zákony pro lidi. *Lex Ukrajina 65/2022 Sb.*

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-65>

Seznam příloh

PŘÍLOHA - TEXT ORIGINÁLU

65

ZÁKON

ze dne 17. března 2022

o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

a. Předmět úpravy

(1) Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropské unie¹⁾ a v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace dne 24. února 2022 upravuje

a) podmínky udělování dočasné ochrany cizinců uvedených v § 3 v návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, (dále jen „rozhodnutí Rady“) a podmínky jejího prodlužování,

b) poskytování ubytování a souvisejících služeb osobám s udělenou dočasnou ochranou a

c) zvláštní pravidla pro poskytování zdravotních služeb.

(2) Ustanovení tohoto zákona se použijí přednostně před ustanoveními jiných právních předpisů upravujících právní vztahy podle odstavce 1, nestanoví-li tento zákon jinak.

b. Dočasná ochrana

§ 2

Dočasnou ochranou se rozumí oprávnění k pobytu na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky v návaznosti na rozhodnutí Rady.

§ 3

(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.

(2) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že

a) byl ke dni 24. února 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a

b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

c. Řízení ve věcech dočasné ochrany

§ 4

(1) Na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.

(2) Ve věci dočasné ochrany podle tohoto zákona se nepoužijí ustanovení

a) § 1 odst. 3, § 2 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 2, § 4 odst. 3, § 6 a 8, § 12 písm. a), b), d) a g), § 13 až 15, § 16 v části udělení, § 21 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 2, § 24 až 26, 28, 29, 31, 34 až 38, § 40 odst. 2, § 41 až 47, § 49 odst. 2 až 8, § 50, § 51 odst. 2 písm. d), § 55, 57 a 58 zákona o dočasné ochraně cizinců a

b) § 43, § 56 odst. 1 písm. c) a k) a § 62 odst. 4 věty první zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Pro účely zákona o pobytu cizinců na území České republiky se osoba s udělenou dočasnou ochranou podle tohoto zákona považuje za držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(5) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky může cizinci stanovit místo, kde lze podat žádost o udělení dočasné ochrany podle tohoto zákona. Ministerstvo vnitra provozuje zázemí pro příjem a vyřizování žádostí o udělení dočasné ochrany. Provoz zázemí zahrnuje vytváření kapacit pro příjem a vyřizování žádostí o udělení dočasné ochrany, zajišťování kapacit pro přístřeší určené pro osoby vysídlené z Ukrajiny čekající na podání žádosti o udělení dočasné ochrany a žadatele o udělení dočasné ochrany a zajišťování kapacit pro přidělování ubytování.

§ 5

(1) Žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže

a) není podána osobně,

b) je podána cizincem, který není uveden v § 3,

c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,

d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie, nebo

e) je podána cizincem, který je občanem Evropské unie, státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií²⁾, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru³⁾.

(2) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.

(3) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky může od povinnosti osobního podání žádosti upustit z důvodů hodných zvláštního zřetele.

(4) Udělení dočasné ochrany se vyznačuje cizinci do cestovního dokladu vízovým štítkem s dobou platnosti do 31. března 2024. Nelze-li s ohledem na místní podmínky udělení dočasné ochrany vyznačit formou vízového štítku, lze učinit záznam o udělení dočasné ochrany do cestovního dokladu nebo mimo něj.

(5) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky vydá žadateli o udělení dočasné ochrany, nelze-li udělit dočasnou ochranu na místě, osvědčení o podání žádosti o udělení dočasné ochrany. Rozhodnutí o dočasné ochraně Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky vydá

bez zbytečného odkladu, ve zvlášť složitých případech ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o udělení dočasné ochrany.

(6) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky cizince požívajícího dočasné ochrany písemně poučí v jazyce, v němž je schopen se dorozumět, o právech a povinnostech souvisejících s poskytnutím dočasné ochrany a o sdílení informací o cizinci ve věci dočasné ochrany s příslušnými orgány členských států Evropské unie.

(7) Ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců.

(8) Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká

a) podáním žádosti o udělení dočasné ochrany podle rozhodnutí Rady v jiném členském státě Evropské unie,

b) udělením dočasné ochrany podle rozhodnutí Rady jiným členským státem Evropské unie,

c) podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě Evropské unie vázaném nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013⁴), nebo

d) udělením víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k pobytu nebo mezinárodní ochrany na území České republiky nebo v jiném státě.

§ 5a

(1) Žádost o oprávnění k pobytu na území České republiky podávaná na zastupitelském úřadu na Ukrajině je nepřijatelná. Při zjišťování nepřijatelnosti žádosti se postupuje podle ustanovení § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky obdobně.

(2) Vláda může nařízením stanovit výjimky z nepřijatelnosti žádosti podle odstavce 1.

§ 6

(1) Žadatel o udělení dočasné ochrany je povinen k žádosti předložit cestovní doklad, je-li jeho držitelem, a na vyžádání fotografii. Žadatel, kterému nebylo ubytování zajištěno orgánem krizového řízení při plnění úkolu uloženého podle krizového zákona nebo kterému nebylo poskytnuto ubytování podle § 6b, je dále k žádosti povinen předložit doklad o ubytování podle § 31 odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky; požadavek na úředně ověřený podpis vlastníka nebo oprávněného uživatele bytu nebo domu na tomto dokladu se neuplatní.

(2) Pobývá-li cizinec požívající dočasné ochrany na území České republiky bez platného cestovního dokladu a prokáže, že nemůže získat cestovní doklad u příslušných orgánů země původu, vydá mu Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky cestovní průkaz totožnosti

podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. To neplatí, jestliže místní podmínky vydání cestovního průkazu totožnosti neumožňují. Cizinec je povinen předložit fotografii.

(3) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky jsou oprávněny pořídit obrazový záznam cizince pro účely uvedené v odstavcích 1 a 2.

(4) Ministerstvo vnitra a Policie České republiky vedou evidenci žadatelů o poskytnutí dočasné ochrany a cizinců požívajících dočasné ochrany; při tom postupují podle ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky týkajících se evidence dlouhodobých víz. Ministerstvo vnitra a Policie České republiky mohou předávat údaje z této evidence státním orgánům jiných členských států, je-li to potřebné k plnění jejich úkolů.

(5) Podá-li cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana, žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo je-li v době podání žádosti o dočasnou ochranu vedeno řízení ve věci mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, řízení ve věci mezinárodní ochrany se přerušuje po dobu trvání dočasné ochrany; o tom se učiní záznam do spisu ve věci mezinárodní ochrany. Cizinec není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to ani během soudního řízení.

(6) Požádal-li odsouzený k trestu vyhoštění, který je osobou podle § 3, o dočasnou ochranu nebo byla-li mu udělena, výkon trestu vyhoštění je odložen po dobu řízení o této žádosti nebo po dobu, na kterou mu byla dočasná ochrana udělena. Policie České republiky o podání žádosti nebo o udělení dočasné ochrany vyrozumí soud, který trest vyhoštění uložil; obdobně postupuje v případě neudělení dočasné ochrany nebo zániku dočasné ochrany odsouzeného.

(7) Okamžikem přiznání oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany je zastaveno řízení o žádosti o vydání nebo o prodloužení doby platnosti oprávnění k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Ustanovení § 169r odst. 3 zákona o pobytu cizinců na území České republiky se použije obdobně.

(8) Jestliže bylo cizinci uvedenému v § 3 v období od 24. února 2022 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, správní orgán řízení o jeho žádosti o vydání nebo prodloužení platnosti pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky zastaví. To neplatí, jestliže byl před udělením víza vydán zastupitelskému úřadu pokyn k udělení dlouhodobého víza nebo dlouhodobého víza podle § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky a

cizinec ve lhůtě dvou měsíců od udělení víza povolení k pobytu nebo vízum převezme. O zastavení řízení o udělení dlouhodobého víza se učiní záznam do spisu.

(9) Jestliže bylo cizinci v období od 24. února 2022 uděleno v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které neopravňuje k pobytu za účelem dočasné ochrany, nebo podle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců na území České republiky, se ustanovení § 43 a § 62 odst. 4 věty první zákona o pobytu cizinců na území České republiky nepoužijí.

(10) Udělení víza podle odstavce 9 se osvědčuje vízovým štítkem vyznačovaným do cestovního dokladu nebo mimo něj. Pokud není možné s ohledem na místní podmínky udělení víza osvědčit vízovým štítkem, lze do cestovního dokladu nebo mimo něj učinit záznam o udělení víza.

(11) Na hlášení změny místa pobytu na území České republiky se použijí přiměřeně ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, je povinen hlásit změnu místa pobytu na území České republiky Ministerstvu vnitra do 3 pracovních dnů ode dne změny, a to doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1. Pokud doložený doklad nesplňuje podmínky podle odstavce 1, k oznámení změny místa pobytu se nepřihlíží. Povinnost se na cizince vztahuje, pokud předpokládaná změna místa pobytu na území České republiky bude delší než 15 dnů. Změnu místa hlášeného pobytu je možné učinit také prostřednictvím dálkového přístupu vyplněním elektronického formuláře v rozsahu údajů uvedených v přihlašovacím tiskopise společně s doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1. Elektronický formulář Ministerstvo vnitra zveřejní způsobem uvedeným v § 182 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Povinnost hlásit další změny podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se na osobu požívající dočasné ochrany vztahuje obdobně.

(12) Pro dobrovolný návrat osob vymezených v § 48 zákona o dočasné ochraně cizinců se obdobně použijí ustanovení o dobrovolném návratu v zákoně o pobytu cizinců na území České republiky.

(13) Ustanovení zákona o evidenci obyvatel upravující přidělování rodných čísel cizincům se nepoužijí v případě cizince, kterému

a) byla udělena dočasná ochrana, nebo

b) bylo uděleno v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které neopравňuje k pobytu za účelem dočasné ochrany, nebo podle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 6a

(1) Ministerstvo vnitra zruší cizinci, kterému byla udělena dočasná ochrana, v informačním systému cizinců údaj o místě hlášeného pobytu na území České republiky, jestliže

a) byl zápis tohoto údaje proveden na základě nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,

b) byl objekt, na jehož adrese je cizinec hlášen k pobytu na území České republiky, odstraněn nebo zanikl, nebo

c) zaniklo právo užívat objekt nebo vymezenou část objektu, na jehož adrese je cizinec hlášen k pobytu na území České republiky, a neužívá-li tento objekt nebo jeho vymezenou část.

(2) Ministerstvo vnitra zruší údaj o místě hlášeného pobytu podle odstavce 1 písm. c) na základě prohlášení vlastníka nebo osoby oprávněné k užívání objektu nebo jeho vymezené části.

(3) Ministerstvo vnitra dále zruší údaj o místě hlášeného pobytu, jestliže se cizinec na místě hlášeného pobytu nezdržuje déle než 15 dnů, a to na základě informace

a) Policie České republiky,

b) organizační složky státu nebo státního podniku, v jejichž objektu byl cizinec ubytován, nebo

c) obce, kde má cizinec místo hlášeného pobytu na území České republiky.

(4) Místem pobytu cizince po zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky je sídlo správního orgánu, který tento údaj úředně zrušil; v informačním systému cizinců je tento údaj označen jako adresa úřadu.

(5) Ustanovení částí druhé a třetí správního řádu se na postup podle odstavců 1 až 3 nepoužijí.

§ 6b

d. Ubytování

(1) Poskytování ubytování podle tohoto zákona je veřejnou službou. Ubytování se poskytuje v objektech zařazených v informačním systému evidence ubytování (dále jen „evidence“).

Rozsah poskytovaných souvisejících služeb a rozložení kapacit ubytování v území stanoví vláda nařízením.

(2) Ubytování se poskytuje bezplatně, není-li dále stanoveno jinak, nejvýše po dobu 150 dnů ode dne udělení dočasné ochrany podle tohoto zákona (dále jen „maximální doba“), a to zejména v objektech, které slouží jako ubytovací zařízení. Doba ubytování téže osoby v jednotlivých objektech zařazených v evidenci se sčítá.

(3) Maximální doba se nevztahuje na osobu, která splňuje podmínky pro přiznání humanitární dávky podle § 6 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, a je zároveň uvedena v § 6b odst. 1 písm. a) a v § 6b odst. 1 písm. e) bodech 1 až 6 uvedeného zákona (dále jen „zranitelná osoba“).

(4) Hejtman kraje a primátor hlavního města Prahy (dále jen „hejtman“) na základě rozhodnutí vlády zajišťuje na území kraje nebo hlavního města Prahy (dále jen „kraj“) kapacity ubytování podle tohoto zákona. Starostové obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů spolupracují s hejtmanem na zajišťování kapacity ubytování podle věty první.

(5) Přidělení ubytování, změnu ubytování a vyřazení osoby z ubytování zabezpečuje Ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor České republiky nebo Policie České republiky (dále jen „přidělovací orgán“), a to prostřednictvím evidence. Krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „krajský úřad“) při změně ubytování poskytuje přidělovacímu orgánu nezbytnou součinnost. Po přidělení ubytování obdrží osoba s udělenou dočasnou ochranou písemnou informaci obsahující její identifikační údaje, adresu přiděleného ubytování, adresu a identifikační údaje provozovatele ubytovacího zařízení (dále jen „provozovatel“) a poučení o důsledcích odmítnutí přiděleného ubytování a opuštění ubytování.

(6) Pokud osoba, které je ubytování poskytováno bezplatně, bez vážného důvodu odmítne přidělené ubytování nebo ubytování opustí, pohlíží se na ni tak, že vyčerpala maximální dobu. Pokud osoba, které je ubytování poskytováno bezplatně, přestala toto ubytování bez udání důvodů využívat déle než 10 po sobě jdoucích dnů, má se za to, že ubytování opustila. Důvody je osoba povinna bezodkladně sdělit provozovateli.

(7) Provozovatel je povinen po dobu zařazení v evidenci

a) umožnit v objektu zařazeném v evidenci poskytování ubytování v rozsahu zapsané kapacity,

b) zapisovat každý třetí den do evidence údaj o aktuálně volné kapacitě ubytování a

c) zapisovat do evidence údaj o opuštění ubytování.

§ 6c

e. Zajištění dalších kapacit pro ubytování

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady jsou v rozsahu a za podmínek stanovených rozhodnutím vlády povinny vyčlenit u organizačních složek státu, státních příspěvkových organizací a státních podniků ve své působnosti kapacity pro ubytování a zajistit podmínky pro jejich využití.

§ 6d

f. Evidence

(1) Správcem evidence je Ministerstvo vnitra. Evidence obsahuje

a) údaje o umístění, druhu, celkové kapacitě ubytování a aktuálně volné kapacitě ubytování,

b) identifikační údaje provozovatele,

c) identifikační údaje osob využívajících ubytování, včetně údajů o začátku a ukončení využívání ubytování, celkové době ubytování, odmítnutí ubytování a opuštění ubytování, a

d) údaj o tom, že ubytovaná osoba je zranitelnou osobou.

(2) Ubytování, jehož kapacity jsou zajišťovány hejtmanem podle § 6b odst. 4, zařazuje do evidence krajský úřad na základě písemné dohody hejtmána s provozovatelem, popřípadě na základě písemné dohody provozovatele a starosty obce s rozšířenou působností, městské části nebo městského obvodu, pokud ho uzavřením dohody hejtman pověřil. Výmaz ubytování z evidence před uplynutím doby, na kterou bylo ubytování do evidence zařazeno, popřípadě snížení kapacity, provede krajský úřad na základě písemného požadavku provozovatele s účinností k patnáctému dni po doručení tohoto požadavku.

(3) Ubytování, jehož kapacity zajišťují ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady, zařazuje do evidence a z evidence vyřazuje Ministerstvo vnitra na základě podnětu ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu.

(4) Krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, úřad městského obvodu a úřad městské části je oprávněn při plnění svých úkolů stanovených zákonem

a) vyžadovat údaje od provozovatele a dále je zpracovávat, a to i před uzavřením dohody podle odstavce 2, a

b) využívat údaje z evidence, včetně osobních údajů.

(5) Ministerstvo práce a sociálních věcí pravidelně předává Ministerstvu vnitra dálkovým elektronickým přístupem údaje o zranitelných osobách, které jsou na základě provádění zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, vedeny v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí.

§ 6e

g. Paušální náhrada nákladů

(1) Provozovatel zařazený do evidence podle § 6d odst. 2 má nárok na paušální náhradu nákladů na ubytování za osobu, které poskytuje ubytování bezplatně, a noc, a to podle údajů vedených v evidenci. Tyto peněžní prostředky poskytuje kraj a orgánem kraje příslušným k jejich poskytnutí je krajský úřad.

(2) Výši paušální náhrady poskytované podle odstavce 1 stanoví vláda nařízením podle druhu ubytování a druhu provozovatele, a to v rozmezí od 200 do 350 Kč za ubytovanou osobu a noc.

(3) Peněžní prostředky ve výši výdajů kraje podle odstavce 1 poskytuje Ministerstvo financí kraji na základě jeho žádosti formou dotace zpětně za kalendářní měsíc nejpozději do 2 měsíců od podání žádosti, a to z prostředků účelové rezervy finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa. Ustanovení rozpočtových pravidel o výzvě k podání žádosti o poskytnutí dotace se nepoužije.

(4) V případě provozovatele, který je příspěvkovou organizací zřízenou krajem, může peněžní prostředky podle odstavce 2 poskytnout krajský úřad v rámci příspěvku na provoz.

§ 6f

h. Zvláštní pravidla pro zajišťování ubytování

(1) Hejtman koordinuje zajišťování kapacit pro ubytování na území kraje. Krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, úřad městského obvodu a úřad městské části je oprávněn provádět u provozovatele kontrolu dodržování povinností podle tohoto zákona a podmínek pro poskytování paušální náhrady podle § 6e.

(2) Na postupy podle § 6b až 6e se nevztahuje správní řád. Uzavření dohody podle § 6d odst. 2 není zadáním veřejné zakázky.

(3) Plnění úkolů podle § 6b, 6d a 6e orgány kraje a orgány obcí je výkonem přenesené působnosti.

(4) Provozovatel, který je příspěvkovou organizací územního samosprávného celku nebo státní příspěvkovou organizací, je oprávněn poskytovat ubytování v rámci své hlavní činnosti na základě samotného zařazení do evidence, a to bez předchozí úpravy zřizovací listiny.

§ 7

i. Zvláštní pravidla pro poskytování zdravotních služeb

(1) Cizinec, kterému byly poskytnuty zdravotní služby na území České republiky a kterému byla následně udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, se ode dne poskytnutí zdravotních služeb na území České republiky v období 30 dnů přede dnem udělení dočasné ochrany považuje pro účely veřejného zdravotního pojištění za osobu podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění.

(2) Cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, se ode dne udělení dočasné ochrany považuje pro účely veřejného zdravotního pojištění za osobu podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Osoba, která dovršila 18 let věku a současně nedovršila 65 let věku, se po uplynutí 150 dnů ode dne udělení dočasné ochrany pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje za osobu s trvalým pobytem na území České republiky. Za osobu s trvalým pobytem na území České republiky podle věty druhé se nepovažuje osoba, jejíž závažný zdravotní stav dlouhodobě neumožňuje výkon práce a tuto skutečnost doloží zdravotní pojišťovně výpisem ze zdravotnické dokumentace.

(3) Dítě, které se narodilo na území České republiky cizinci uvedenému v odstavci 1 nebo cizinci, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, se ode dne narození považuje pro účely veřejného zdravotního pojištění za osobu podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění, a to nejdéle po dobu 60 dnů ode dne narození.

(4) Za nezaopatřené dítě se u osob, kterým byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje také osoba, která dovršila 18 let věku a soustavně se připravuje na budoucí povolání v rámci studia na středních a vysokých školách na Ukrajině, a to nejdéle do 26 let věku.

§ 7a

j. Odhlášení z veřejného zdravotního pojištění

(1) Státní příslušník Ukrajiny, který je pojištěncem podle zákona o veřejném zdravotním pojištění (dále jen „pojištěnec“) a který odcestoval na Ukrajinu, může u zdravotní pojišťovny, u které je pojištěn, učinit písemné prohlášení podle § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění o skutečnosti, že odcestoval v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, i zpětně. V takovém případě pojištěnec není povinen platit pojistné ode dne, který v tomto prohlášení uvedl, ne však dříve než ode dne 24. února 2022. Ode dne, který pojištěnec v prohlášení uvedl, ne však dříve než ode dne 24. února 2022, až do dne, kdy se u zdravotní pojišťovny opět přihlásil, nemá pojištěnec nárok na poskytování hrazených služeb podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Současně s opětovným přihlášením u zdravotní pojišťovny je pojištěnec povinen této zdravotní pojišťovně doložit dobu pobytu na Ukrajině. Úprava, týkající se nepřetržitého pobytu delšího než 6 měsíců a předložení dokladu o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce obsažená v § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění, se nepoužije.

(2) Pojištěnec, který je státním příslušníkem Ukrajiny, který přede dnem 24. února 2022 učinil u zdravotní pojišťovny písemné prohlášení podle § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění, avšak v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace se vrátil dříve než po 6 měsících, není povinen doplatit zdravotní pojišťovně pojistné ode dne, kdy bylo písemné prohlášení doručeno zdravotní pojišťovně, až do dne, kdy se pojištěnec u zdravotní pojišťovny opět přihlásil, pokud po celou dobu pobytu v cizině nečerpal v České republice zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění a pokud doloží dobu pobytu na Ukrajině.

§ 8

k. Přejídná ustanovení

(1) Ustanovení tohoto zákona se vztahují i na cizince, kterému bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které je vydáváno od 24. února 2022 v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Tento cizinec se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za cizince, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona.

(2) Cizinec, kterému byly poskytnuty zdravotní služby na území České republiky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak nejdříve dne 24. února 2022, a kterému bylo následně uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které je vydáváno od 24. února 2022 v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, nebo jemuž byla následně udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, se ode dne prvního poskytnutí zdravotních služeb na území České republiky, nejdříve však ode dne 24. února 2022, do dne udělení tohoto víza nebo dočasné ochrany podle tohoto zákona považuje pro účely úhrady poskytnutých zdravotních služeb za osobu podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění.

(3) Dítě, které se narodilo na území České republiky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak nejdříve dne 24. února 2022, cizinci s uděleným vízem podle odstavce 2 nebo vízem za účelem dočasné ochrany, se ode dne narození považuje pro účely úhrady poskytnutých zdravotních služeb za osobu podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění, a to nejdéle po dobu 60 dnů ode dne narození.

Anotace

Autor: Alina Shumylo

Název katedry a fakulty: Katedra slavistiky, Filozofická fakulta

Název: Komentovaný překlad vybraného odborného textu

Vedoucí: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

Klíčová slova: odborný styl, odborný překlad, právní jazyk, překlad právních textů, cizinecké právo, terminologie

Tato bakalářská práce se věnuje tématu komentovaného překladu vybraného odborného textu z oblasti cizineckého práva. Tato práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část práce charakterizuje odborný styl z hlediska funkčního stylu. Druhá kapitola teoretické části se zaměřuje na specifiku, kde se také popisujeme stručně jazyk práva. V třetí kapitole této práci se zabýváme problematikou překladu právních textů. Praktická část zahrnuje překlad zákona a komentář k překladu. Dále jsou uvedené transformace, které vznikly při překladu. V poslední kapitole se nachází česko-ruský glosář související s tématem překladu právních textů v oblasti cizineckého práva.

Annotation

Author: Alina Shumylo

Department and Faculty: Department of Slavonic Studies, Philosophical Faculty of Palacký University

Title: Annotated translation of a selected professional text

Supervisor: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

Key words: professional style, professional translation, legal language, translation of legal texts, foreign law, terminology.

This bachelor thesis deals with the topic of an annotated translation of a selected professional text in the field of foreigners' law. This thesis consists of a theoretical and a practical part. The theoretical part of the thesis characterizes the professional style in terms of functional style. The second chapter of the theoretical part focuses on the specifics, where we also briefly describe the language of law. In the third chapter of this thesis we deal with the issue of translation of legal texts. The practical part includes the translation of the law and the commentary on the translation. In addition, we list the transformations that occurred during the translation. The last chapter contains a Czech-Russian glossary, which relates to the topic of translation of legal texts in the field of foreign law.